

KIPPENREN

HOLLANDSE KRIELEN BIJ COMBINATIE DE VRIES

Tekst en foto's:
Dirk de Jong
Eindredactie:
Sytze de Bruine

HET ZIJN NIET DE GRIJZE MUIZEN DIE DE DAG KLEUREN

Wat een bijzondere mensen, wat een energie, wat een kennis, maar vooral wat stralen ze een rust uit; ik ben diep onder de indruk.

In het kader van het 70-jarig jubileum van de Hollandse Krielen Club gaan we een kijkje nemen in het hok van Combinatie de Vries in Vierpolders,

onder de rook van Brielle in Zuid-Holland.

Op vrijdag 13 mei 2016 gaan de voorzitter van de Hollandse Krielen Club Henk Kasperts en ondergetekende op bezoek bij het echtpaar Saskia en Peter de Vries in Vierpolders. Om eens een kijkje in de keuken te nemen van een succesvolle fokker. Het is een super koud voorjaar geweest, maar april doet nu eenmaal wat hij wil. Nu is het mei en het weer is al een week zomers met temperaturen rond 25 graden. Zou dit van invloed geweest zijn op de bevruchting en hoe houden de dieren zich bij warm weer? Zomaar wat vragen die door je hoofd schieten, we gaan het eens vragen aan Peter de Vries, 42 jaar oud en 6 jaar getrouwd met Saskia. Samen hebben ze een dochter, Lana, 6 jaar oud. Wat moet het als kind geweldig zijn om in deze omgeving op te groeien! Hier wordt de volgende generatie spelenderwijs in contact gebracht met onze hobby. Naast de kippen fokt Peter al vanaf 1986, zo'n 30 jaar dus, kleine knagers, kleurmuizen en Russische en Chinese dwerghamsters. Nu samen met zijn vrouw Saskia, en ook met de fok van deze dieren zijn ze heel succesvol.

Peter kreeg de hobby met de papepel ingegeven van zijn vader Johan de Vries en is op latere leeftijd zelfstandig doorgedaan, al draagt zijn vader nog steeds een steentje bij. Op mijn vraag: hebben jullie wel eens andere rassen gefokt, antwoordde de Vries senior: "Ik ben destijds eigenlijk begonnen met Drentse krielen, maar die waren veel te schuw naar mijn zin. Daarna ben ik overgestapt op de Hollandse krielen en vanaf 1980 heb ik alleen maar dat ras gefokt en ben ik lid geworden van de HKC." In 2004 heeft Peter het stokje overgenomen en kon vader Johan zich bezig houden met zijn andere hobby's, en die zijn niet minder interessant!

Boven: De bijkasten van vader Johan / Carnica Imkerij.

Onder de naam Carnica Imkerij houdt hij bijen en niet zomaar een paar volkjes maar een echt eigen ras dat aan de top zit met de honing opbrengst. Om zijn bijenras raszuiver te houden moeten er jaarlijks voor de koninginnenteelt speciaal geselecteerde volken op het Waddeneiland Vlieland geplaatst worden. Op de imkerij zien we dat in elke kast lijsten met aantekeningen en administratie aanwezig zijn. Ook is het bijzonder te zien hoe door het plaatsen van een bijkast op een bascule de honingproductie gemeten kan worden.

Dan is er ook nog het prachtige Zuid Amerikaanse land Bolivia, dat elk jaar voor een paar maanden wordt bezocht. Hier in de kassen kunnen we meemaken wat onderzoek en speurwerk hebben opgeleverd. We genieten van de cactusenkweek met heel veel Boliviaanse soorten en van de kleurenpracht en speciale vormen. Een verzameling om stil van te worden. Je kijkt je ogen uit. Zoals u op de foto kunt zien zijn er in elk potje, hoe klein ook, sticks met aantekte-

ningen te vinden. Alles wordt wetenschappelijk gemerkt en vastgelegd. Een goede administratie blijkt ook hier de basis van het succes.

Naast de bijen en de cactussen is er blijkbaar nog tijd om de tuin met oude fruit- en rozenrassen en een grote moestuin te onderhouden, waarin ook heel veel groenten (bijv. andijvie en voederbieten) voor de Hollandse krielen worden gekweekt. De voederbieten worden in de wintermaanden gehalveerd aangeboden. Er blijft alleen een velletje over.

Terug naar de Hollandse kriel. Peter is begonnen met de kleurslagen koekoek en wit. Toen de vitaliteit van de witte kleurslag door inteelt heel sterk terug liep heeft Peter zwarten ingekruist; een groot succes. Wit is geen makkelijke kleur, Hollandse krielen wit is geen Wyandotte wit. Witte Hollandse krielen kun je beter niet buiten houden als je wilt showen en je moet ze geen maïs voeren; ze worden dan veel te geel.

“Waarom ben je al die jaren de Hollandse kriel trouw gebleven”, vroeg ik. Peter antwoordt, terwijl vader Johan bevestigend knikt: “Vanwege het fijne karakter en het prachtige type”. Uitspraak van Peter: “De heer van Gink heeft ze getekend en wij moeten ze fokken.”

Om dit ideaal te bereiken heeft de Combinatie de Vries een geweldige ruimte ter beschikking. In de zeer ruim bemeten tuin van vader Johan hebben ze 8 rennen en 5 binnenhokken beschikbaar. Deze hokken staan allemaal goed beschermd

tegen zon en wind door de beschutting van de vele aanwezige bomen. Geen luxe hardhouten hokken, maar wel allemaal keurig verzorgd ruim en heel degelijk en betaalbaar. De rennen zijn opgebouwd van Portugese wijngaardstaken. (Kosten schrik niet, 0,70 cent per stuk.) De constructies zijn overspannen met gaas. Zo makkelijk is het als je de ruimte hebt.

De kuikens worden de eerste weken thuis in het rijtjeshuis van Peter en Saskia in het schuurtje opgefokt. De huisvesting is uniek; grote kartonnen dozen zijn omgebouwd tot een ideaal kuikenverblijf. (zie de foto's)

Als bodemstrooisel gebruiken ze voor de kuikens van af dag 1 houtmot en later in de binnenhokken lopen ze op vlasstrooisel. In de buitenrennen ligt een dikke laag houtsnippers die veel insecten aantrekt.(denk aan: pissebedden, duizendpoten, wormpjes enz.) Zo worden de krielien actief bezig gehouden.

Combinatie de Vries fokt nog al wat kleurslagen: wit, zwart, koekoek, patrijs, geelpatrijs en parelgrijs koekoek en allemaal top materiaal. Om te proberen het ideale type te realiseren dat de heer Van Gink heeft getekend (in 1913!), beginnen ze elk jaar met 40 tot 45 fokdieren. Daarmee stellen ze 12 tot 15 foktomen samen. Tijdens het fokseizoen wordt de samenstelling van een toompje wel eens verwisseld. En ze zijn heel zuinig op goede oude dieren die hun kwaliteit bewezen hebben. De fokdieren moeten gezond en vitaal zijn. Grovere dieren worden op wat fijnere dieren gezet, want grof x grof wordt te groot en evenzo wordt fijn x fijn te klein.

Boven: het kleurverschil tussen de hennen van koekoek en parelgrijskoekoek.

Vanwege de komende jubileumshow van de Hollandse Krielenfokkers Club zijn er dit jaar wat extra kuikens gefokt en is wat eerder begonnen dan normaal. Ja, de voorbereiding van een show in het najaar begint al in het vroege voorjaar of in dit geval aan het eind van de winter. Normaal wordt de eerste ronde 10 maart ingelegd maar in dit jaar hebben ze vanwege de datum van de jubileumshow al op 12 februari ingelegd om in begin november mooi uitgegroeide en uitgeruide dieren te kunnen showen. Dit jaar hebben ze met 33 combinaties een mooi aantal kuikens kunnen fokken. Er is gelukkig een goede belangstelling en goede afzetmogelijkheid voor overvloedige dieren. Zo kunnen ze met de opbrengst van ver-

kochte dieren de hobby betaalbaar houden. Binnen de Hollandse Krielenfokkers Club werken ze ook veel samen met andere fokkers "met gesloten beurs" - daar gaan de beste dieren die ze over hebben dan naar toe.

De eieren worden ingelegd in de broedmachine, een MS140, en alles laten ze uitkomen in een aparte uitkomstkast. De huidige machine hebben ze overgenomen van Willem Schretsmeijer. Tijdens ons gesprek kwamen we nog meer gemeenschappelijke kennis tegen: Hans de Ligt, Rinke

Berkenbosch en Harry Pelegrom. Van al deze mensen hebben ze wel wat geleerd of opgestoken; er is veel te leren als je oplet en vragen stelt bij een hokbezoek of tussen de kooien.

De kuikens worden opgefokt met opfokmeel van Kasper Faunafood, daarna krijgen ze Gallus II. De volwassen dieren krijgen legmeel van Treurniet en het gemengde graan kopen ze in het groot in bij Cranenborg in Noord Brabant; dat is goed en goedkoop. Ze voeren de krielen geen brood, maar wel veel groen dat zelf verbouwd wordt. Als extraatje wordt periodiek wel eens wat kattenvoer gegeven.

Daar krijgen de dieren mooie rode kopjes van. Ook worden er wel eieren door het voer gemengd.

Bij extreme warmte zijn er geen speciale voorzorgen nodig. In de rennen is er voldoende schaduw van de ruimschoots aanwezige bomen. Bij echte kou en vorst tijdens de opfokperiode wordt de buiten temperatuur goed in de gaten houden. Dan is bij plotseling dalende temperatuur een extra lamp bij de kuikens soms geen overbodige luxe. In het hok zijn er voor de zekerheid sowieso twee warmte bronnen aanwezig voor het geval er 1 lamp uitvalt.

Links: Henk Kasperts bekijkt een zwarte hen.

Onder: Van links naar rechts: Johan en Peter de Vries, en Henk Kasperts.

Ondanks dat ze in de zuidwest hoek van ons land wonen, wordt er ingezonden op shows door heel het land. Een kleine opsomming. Ze bezoeken twee jongdierendagen en de clubshows in de buurt: Faunasport Hellevoetsluis en Nut en Ge-

noegen Ouddorp, waar Peter al weer vele jaren bestuurslid is.

Ze zonden altijd heel graag in op de Bollenstreekshow; een geweldige show, maar die is helaas niet meer. Nu gaan ze naar de Midden Veluwe show, de Gelderlandshow, wat trouwens ook een mooie show is en Gallinova waar van ze vinden dat de sfeer en de prijzen de laatste jaren terug gelopen zijn; vroeger was dat allemaal veel beter. (Gelukkig dat Gallinova dit jaar in een nieuwe Markthal de oude tijden weer gaat laten herleven! Zie de advertentie in Allerlei van dit nummer.) Tot besluit wordt er nog ingezonden op de Noordshow (daar is de clubshow van de HKC ondergebracht) en de Champion show, al vinden ze deze show echter veel te laat. Natuurlijk worden alle activiteiten van de Hollandse Krielenclub trouw bezocht.

Worden er nog extra dingen gedaan voor dat de dieren naar een show gaan? Jawel, Peter en Saskia besteden hier veel tijd aan; de dieren gaan immers naar een schoonheidswedstrijd. Niet alleen het 'normale' conditioneren, pootjes en kammetjes schoonmaken en invetten, maar ook wassen. Niet te veel - 1 à 2 maal per seizoen is echt het maximum, de veerstructuur lijdt hier heel erg onder. Vroeger deden ze dat met babyshampoo maar tegenwoordig met zilvershampoo, speciaal voor grijs/wit haar. Op mijn opmerking dat daar waterstofperoxide in zit en dat dit de veren witter maakt, kwamen we ook op echt oneerlijk gedrag. De shampoo helpt wel een beetje maar kan zeker geen gele aanslag wit maken, zegt Peter. Hij is er fel op tegen dat kammetjes 'bijgewerkt' worden. Dat is een

ander bedriegen en jezelf voor de gek houden. Het is voor iemand die goed kijkt, later altijd terug te zien. De bijgesneden of geknipte stukjes zijn altijd glad, terwijl een natuurlijke kamstructuur altijd kleine bultjes laten zien.

Tenslotte worden de dieren nog van top tot teen nagekeken. Peter ergert zich aan inzenders op shows die vergeten een knijpring of ander merkteken te verwijderen. Die fokkers zijn niet echt bezig met hun dieren.

Links: Peter gebruikt een extra knijpring om zijn dieren wat sneller te kunnen ringen. De knijpring zorgt dat de ring niet afglijdt; zo kan hij verschillende koppels sneller bij elkaar zetten en toch uit elkaar houden.

Rechts: Kampioen Hollandse Krielen, gewonnen in 1988 op de Avicultura show.

Door de genoemde aanpak hebben ze een respectabel aantal prijzen gewonnen, daar kun je een heel artikel mee vullen. Een erg leuke ervaring was het behalen van hun eerste U-predicaat op de Bollenstreek show. Natuurlijk staat het grote succes van de Noordshow 2016 nog vers in het geheugen: clubkampioen worden met een parelgrijskoekoek hen met een 1e U!

Peter is zeer te spreken over de Hollandse Krielenfokkers Club, een club waar je veel kennis en contacten opdoet. Sinds zijn lidmaatschap heeft hij maar één bijeenkomst gemist. Hij vindt de contributie heel laag voor wat je er allemaal voor terug krijgt. Hij zou nog wel wat meer fokkers beter willen leren kennen. Een goed middel daarvoor is de rubriek in het clubblad "Ik geef de pen door aan..." , waarin leden zich voorstellen en wat over hun hobby vertellen. Dat levert soms heel leuke en bruikbare tips op. Wat voor de één heel gewoon is kan voor een ander helemaal nieuw zijn.

Over de Hollandse krielen ook niets als lof; het is een heel rustig ras, zeker geschikt voor het loslopen, maar niet hier in Vierpolders; ze zijn door hun rustige karakter een te gemakkelijke prooi voor roofvogels. Toen ze nog netten over de rennen hadden vlogen die er soms dwars doorheen om een kip te pakken. Nu met gaas op de kooien zijn ze veel beter beschermd.

Wat doen jullie tegen bloedmijten? Hokken regelmatig goed schoon houden en op mogelijke kieren letten. Voorkom kieren in de hokken als dat kan. Gebruik regelmatig bij het schoonmaken Dasty, eigenlijk een spotgoedkope ontvetter en schoonmaakmiddel - kost slechts 2 euro per liter - maar het bestrijdt tevens

bloedmijten. Het enige neveneffect hiervan is dat de bijen er ontzettend agressief van worden en gelijk beginnen te steken.

Hebben jullie nog meer tips voor andere fokkers? Peter antwoordt: "Ik heb laatst het boekje over Broeden gekocht van IJpma en Hoving. Al zijn we al redelijk succesvol, wij weten ook nog lang niet alles. We hebben er erg leuke tips uitgehaald. Zoals vervelende en aanvallende hanen een touwtje tussen de benen binden. Zo simpel, dan lopen ze niet meer zo hard.

We hebben het ook over kraaiende hanen. Gelukkig hebben ze daar op de vlakte van Vierpolders niet zo veel last van. Peter vindt het wel raar dat een hond wel mag blaffen maar een haan niet mag kraaien.

We ontmoeten vandaag mensen met passie voor de hobby, een heldere visie, met een

duidelijk doel voor ogen, prachtige dieren en een goede administratie en niet alleen voor de Hollandse krielen. Wat hebben we veel gezien en over onze hobby kunnen praten.

Zo zagen we naast de Hollandse krielen, bijzondere cactussen, bijenvolken, kleine knagers, een moestuin, bijzondere planten en bomen en een aquarium, alles perfect verzorgd. Want: "Als een De Vries iets doet, dan doen ze het goed, waar ze ook mee beginnen." Met deze uitspraak van vader Johan kunnen we, met hetgeen we gezien en gehoord hebben, het helemaal eens zijn.

De Hollandse Krielenfokkersclub bestaat in 2016 zeventig jaar (platina jubileum). Daarom organiseert ze in dat jaar een jubileumshow waar ook buitenlandse fokkers worden uitgenodigd om in te zenden. De jubileumcommissie heeft de nodige energie gestoken in het zoeken naar een geschikte locatie. Na ampele overwegingen heeft het bestuur van de HKC samen met de jubileumcommissie gekozen voor het sfeervolle Schuttersgebouw aan de Slenterweg in Zevenaar. De show wordt georganiseerd in de vorm van een eendaagse keuring op zaterdag 5 november 2016. Aan aspecten als sfeer en gezelligheid zal niet alleen op de keurdag, maar zo mogelijk ook op de vrijdagavond aandacht worden geschonken. (Meer informatie volgt t.z.t.).

Copyright ©2016

All rights reserved by the Aviculture-Europe Foundation.

Dit is een publicatie uit het online tijdschrift www.aviculture-europe.nl

Nederlandse uitgave ISSN: 1871-6865

U mag deze tekst / foto's niet kopiëren, distribueren, zenden of publiceren zonder schriftelijke toestemming.

